

Sygn. akt I C 85/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSR (del.) Rafał Socha

Protokolant: st. sekr. sąd. Wiesława Nurek

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2017 roku w Radomiu

sprawy z powództwa A. J. (1), K. J., D. J.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. Zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz K. J. 56 000 (pięćdziesiąt sześć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia zapłaty.
2. Oddala powództwo K. J. w pozostałym zakresie.
3. Umarza postępowanie co do A. J. (1) i D. J..
4. Zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz K. J. 4650 (cztery tysiące sześćset pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 85/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 stycznia 2016 roku powódka A. J. (1) działając w imieniu własnym oraz jako przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki K. J. i powód D. J. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 280.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia zapłaty, na którą składają się:

- 80.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia zapłaty na rzecz A. J. (1) tytułem zadośćuczynienia po śmierci męża,
- 24.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia zapłaty na rzecz A. J. (1) tytułem odszkodowania po śmierci męża,
- 64.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia zapłaty na rzecz małoletniej K. J. tytułem zadośćuczynienia po śmierci ojca,
- 24.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia zapłaty na rzecz małoletniej K. J. tytułem odszkodowania po śmierci ojca,

- 64.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia zapłaty na rzecz D. J. tytułem zadośćuczynienia po śmierci ojca,

- 24.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia zapłaty na rzecz D. J. tytułem odszkodowania po śmierci ojca oraz

- zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powodów A. J. (1), K. J. i D. J. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od udzielonych pełnomocnictw (pozew k. 3-9).

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że w dniu 26 stycznia 2004 roku w S. doszło do wypadku. Jego sprawca S. H., kierujący pojazdem marki M. o nr rejestracyjnym (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, nie dostosowując prędkości jazdy do warunków panujących na drodze i nie zachował prawidłowych odstępów pomiędzy pojazdami, w wyniku czego najechał na tył pojazdu marki F. (...), którym kierował A. J. (2), który to pojazd zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się czołowo z zespołem ciągników siodłowych marki R. o nr rejestracyjnym (...) i naczepą (...), następnie samochód F. (...) został odrzucony od zespołu pojazdów uderzając ponownie w samochód marki M. o nr rej. (...) i odbijając się od niego zderzył się czołowo z samochodem marki P. o nr rej. (...). W wyniku tego zdarzenia śmierć poniósł A. J. (2). Sprawca szkody w chwili wypadku objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. Powodowie zgłosili pozwanemu roszczenia o odszkodowanie. W procesie likwidacji szkody pozwany, po uwzględnieniu 20 % przyczynienia zmarłego do powstania szkody, przyznał na rzecz powodów kwoty po 4.000 złotych tytułem zadośćuczynienia. Dochodzona pozwem kwota uwzględnia już 20 % przyczynienia się zmarłego do powstania szkody. Śmierć męża i ojca była dla powodów ogromną tragedią i niepowetowaną stratą, z którą nie pogodzą się do końca życia. Między powodami a zmarłym istniała silna więź rodzinna i emocjonalna. W pamięci powodów zmarły zapisał się jako dobry i kochający mąż oraz troskliwy i opiekuńczy ojciec. Powodowie nie mogą już liczyć na miłość, pomoc i wsparcie z jego strony. Negatywne emocje związane z utratą bliskiej osoby wywołały u nich osłabienie aktywności życiowej i motywacji do przezwycięzania trudności dnia codziennego. Odejście męża i ojca pograżyło powodów w smutku i żałobie, a dalsze życie naznaczone jest zniechęceniem, obawą o przyszłość i powracaniem myślami do przeszłości. W chwili obecnej powodowie kultywują pamięć po zmarłym, odwiedzając jego grób. Podstawę prawną roszczenia o zadośćuczynienie stanowi art. 24 § 1 k.c. w związku z art. 448 k.c. Wskutek wypadku znacznemu pogorszeniu uległa sytuacja życiowa powodów. Podstawę prawną roszczenia o odszkodowanie stanowi art. 446 § 3 k.c. Odsetki dla kwoty zadośćuczynienia liczone są od dnia następującego po wydaniu przez pozwanego ostatecznej decyzji w sprawie w dniu 23 listopada 2015 roku jako kończącej proces likwidacji szkody powodów (pozew k. 3-9).

W odpowiedzi na pozew z dnia 11 maja 2016 roku pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na pozew k. 84-91).

W uzasadnieniu pozwane towarzystwo wskazało, że kwestionuje roszczenie powodów co do zasady w zakresie żądania objętego pozwem, jak i co do wysokości. W związku ze zgłoszeniem szkody, pozwany wszczął postępowanie likwidacyjne, w wyniku którego decyzjami z dnia 2 marca 2015 roku wypłacił powodom zadośćuczynienie w kwotach po 4.000 złotych oraz kwoty po 12.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania za śmierć męża i ojca. W ocenie pozwanego przyznane kwoty zaspokajają roszczenia wynikające z przedmiotowego zdarzenia, a powództwo w całości zasługuje na oddalenie. Brak jest podstaw do uznania jakoby powodowie w związku ze śmiercią męża i ojca doznali krzywdy uzasadniającej zasądzenie na ich rzecz kwot w wysokości 80.000 złotych dla A. J. (1) i po 64.000 złote dla K. J. i D. J.. Przy ustalaniu wysokości należnego zadośćuczynienia pozwany uwzględnił wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności poziom i warunki życia oraz dotychczasową sytuację finansową powodów. N. podkreślić, że powodowie po śmierci ojca i męża nie podjęli leczenia psychologicznego i psychiatrycznego. Powyższe potwierdza, że stopień ich cierpienia psychicznego związanych z żałobą nie wykraczał poza normalne następstwa wynikające z doznawania cierpienia po stracie bliskiej osoby, nie naruszył ich aktywności życiowej w sferze psychologicznej i życia codziennego. Obecnie powodowie uporali się ze smutkiem po śmierci męża i ojca, dostosowali się do nowej sytuacji i nie mają

problemów z funkcjonowaniem w życiu zawodowym i prywatnym. Powodowie mają wsparcie ze strony rodziny. Na rozmiar ich krzywdy wpływ powinien mieć również fakt, iż od chwili wypadku do dnia wniesienia pozwu minęło 12 lat. Upływ tak długiego czasu z pewnością spowodował przewyciężenie przynajmniej częściowo ujemnych przeżyć spowodowanych utratą osoby bliskiej. Powodowie nie przedstawili żadnych dokumentów, które wskazywałyby na to, że po śmierci męża i ojca uległa pogorszeniu ich sytuacja majątkowa. W chwili wypadku A. J. (2) nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa, a pojazd nie był dopuszczony do jazdy i nie spełniał warunków technicznych, przez co przyczynił się do odniesionych obrażeń. Zgodnie z orzecnictwem sądów w razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy uzasadnione jest przyznanie odsetek dopiero od chwili wyrokowania (odpowiedź na pozew k. 84-91).

Na rozprawie w dniu 26 czerwca 2017 roku zawarto ugodę sądową, na podstawie której pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. zobowiązał się zapłacić na rzecz powodów: A. J. (1) kwotę 60.000 złotych, a na rzecz D. J. kwotę 56.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania z tytułu śmierci A. J. (2) w wyniku wypadku drogowego z dnia 26 stycznia 2004 roku w S., a nadto kwotę 2.600 złotych na rzecz A. J. (1) tytułem połowy opłaty sądowej, kwotę 2.700 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz na rzecz D. J. kwotę 2.200 złotych tytułem zwrotu połowy opłaty sądowej i kwotę 2.700 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, a powodowie D. J. i A. J. (1) wyrazili na to zgodę i oświadczyli, że powyższe kwoty wyczerpują ich roszczenia w całości, zarówno te istniejące w dniu zawarcia ugody jak i te, które mogą ujawnić się w przyszłości oraz zrzekli się dalej idących roszczeń w związku ze zdarzeniem z dnia 26 stycznia 2004 roku i śmiercią A. J. (2) (k. 187).

W dalszym toku procesu strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie i nie zawarły ugody w zakresie roszczeń małoletniej powódki K. J..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 stycznia 2004 roku S. H. w S., powiat (...), województwo (...), kierując samochodem marki M. o nr rej. (...) spowodował wypadek wskutek czego A. J. (2) doznał obrażeń, skutkujących następnie jego zgonem w szpitalu. W chwili wypadku nie był on zapięty pasami bezpieczeństwa (okoliczności bezsporne).

Prawomocnym wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2004 roku wydanym w sprawie VII K 284/04 Sąd Rejonowy w Radomiu VII Wydział Karny uznał S. H. oskarżonego o to, że w dniu 26 stycznia 2004 roku w S., pow. (...) naruszył nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem marki M. (...) nr rej. (...) nie dostosował prędkości jazdy do warunków panujących na drodze, jak również nie zachował prawidłowych odstępów pomiędzy pojazdami, w wyniku czego najechał na tył pojazdu marki F. (...), którym kierował A. J. (2), który to pojazd zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się czołowo z zespołem ciągnikowym marki R. (...) i naczepą (...), a następnie samochód F. (...) został odrzucony od zespołu pojazdów uderzając ponownie w samochód marki M. (...) i odbijając się od niego zderzył się czołowo z samochodem marki P. (...), którym kierował G. S., natomiast pojazd R. z naczepą uderzył w drzewo i ogrodzenie działki znajdujące się po lewej stronie drogi w wyniku czego śmierć poniósł kierujący samochodem marki F. (...) A. J. (2), a ponadto obrażeń ciała powodujących naruszenie czynności ciała na okres przekraczający dni siedem doznali małoletni M. J., pasażer samochodu marki F. (...) oraz A. S. kierujący zespołem pojazdów marki R. (...) i naczepy (...), to jest o przestępstwo z art. 177 § 1 i 2 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na okres próby 4 lat (wyrok Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2004 roku – akta sprawy o sygn. VII K 284/04 k. 182).

W przedmiotowym zdarzeniu niezapięcie pasów bezpieczeństwa, nie miało wpływu na ostateczny skutek w postaci śmierci A. J. (2). Użycie pasów bezpieczeństwa nie uchroniłoby A. J. (2) od doznania obrażeń, a wręcz przeciwnie naraziłoby go na inne i bardziej rozległe uszkodzenia narządów wewnętrznych, takich jak pęknięcie serca, aorty, krezki jelita cienkiego, złamania miednicy, a także na pęknięcie wątroby i śledziony. Pomimo tego, że rodzaj obrażeń byłby odmienny, to najprawdopodobniej ich zakres byłby bardziej rozległy i cięższy. Przy wskazanym uszkodzeniu nadwozia, statystycznie rzecz ujmując, kierowca zapięty w pasy bezpieczeństwa nie miałby szans na przeżycie (opinia biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego k. 156-166).

Sprawca wypadku S. H. jako posiadacz pojazdu marki M. o nr rej. (...) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym (...) S.A. z siedzibą w W. (okoliczności bezsporne).

W dniu 9 stycznia 2015 roku strona powodowa zgłosiła pozwanemu towarzystwu szkodę. Pozwany przejął odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i na podstawie decyzji z dnia 2 marca 2015 roku wypłacił na rzecz każdego z powodów kwoty po 4.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty po 12.000 złotych tytułem odszkodowania w związku z pogorszeniem się ich sytuacji życiowej po śmierci męża i ojca. Pozwany uwzględnił przyczynienie się zmarłego A. J. (2) do zaistnienia wypadku w stopniu 20 %. Pozwany wypłacił również odszkodowanie tytułem zwrotu: kosztów pogrzebu, budowy nagrobka i wartości rzeczy uszkodzonych w wypadku z dnia 26 stycznia 2004 roku. W dniu 5 listopada 2015 roku powodowie złożyli odwołanie od decyzji pozwanego z dnia 2 marca 2015 roku. W dniu 23 listopada 2015 roku pozwany ubezpieczyciel wydał decyzję o odmowie przyznania zadośćuczynienia i odszkodowania w kwotach żądanych przez powodów (pozew k. 3-9, dokumentacja likwidacji szkody k. 18-24, k. 43-44 i k. 47-50, wyjaśnienia powódki A. J. (1) k. 92v).

W chwili śmierci A. J. (2) miał 40 lat. Posiadał wykształcenie z zakresu elektroniki. Zmarły był zatrudniony w Piekarni (...) w S. jako konserwator maszyn. Z tego tytułu uzyskiwał dochody kształtujące się na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę. Pracował również dorywczo w zakładzie stolarskim swojego ojca. Zamieszkiwał z rodziną w domu odziedziczonym po swojej babce w S.. Małżonkowie (...) przeprowadzili w nim remont. Pieniądze na ten cel uzyskali częściowo od swoich rodziców. A. J. (2) pomagał dzieciom w nauce, spędzał z rodziną czas wolny, przygotowywał posiłki i sprzątał w domu. Po wypadku z dnia 26 stycznia 2004 roku sytuacja materialna rodziny zmarłego uległa pogorszeniu. A. J. (1) korzystała z pomocy materialnej swoich rodziców i znajomej G. B.. Była zmuszona podjąć pracę zarobkową. Opiekę nad małoletnią K. J. sprawowała wówczas babka macierzysta (pozew k. 3-9, k. 75-83, wyjaśnienia powódki A. J. (1) k. 92v w związku z k. 185v-186, wyjaśnienia powoda D. J. k. 92v, zeznania świadka G. B. k. 92v, zeznania świadka J. M. k. 92v-93, odpowiedź na pozew k. 84-91).

Małoletnią K. J. łączyły silne więzi emocjonalne ze zmarłym ojcem, który był ważną osobą w jej życiu. W chwili wypadku z dnia 26 stycznia 2004 roku małoletnia powódka miała 4 lata. Ze względu na swój wiek nie była w stanie pojąć i zrozumieć zjawiska śmierci i jej nieodwracalnych skutków. Oczekiwała, że jej ojciec powróci do domu i tęskniła za nim. Odczuwała brak jego obecności szczególnie podczas świąt i uroczystości rodzinnych. Razem z matką i rodzeństwem odwiedzała grób zmarłego ojca. Nie sprawiała problemów wychowawczych. Nie korzystała z pomocy psychologa i lekarza psychiatry (pozew k. 3-9, k. 75-83, wyjaśnienia powódki A. J. (1) k. 92v w związku z k. 185v-186, wyjaśnienia powoda D. J. k. 92v, zeznania świadka G. B. k. 92v, zeznania świadka J. M. k. 92v-93, odpowiedź na pozew k. 84-91, opinia sądowo – psychologiczna k. 136-139).

Obecnie małoletnia K. J. ma 17 lat, zamieszkuje ze swoją matką i bratem. Prawidłowo funkcjonuje w swoim otoczeniu. Uczęszcza do VII Liceum Ogólnokształcącego im. K. B. w R. i osiąga średnie wyniki w nauce. Otrzymuje rentę po zmarłym ojcu w wysokości 870 złotych miesięcznie (wyjaśnienia powódki A. J. (1) k. 92v w związku z k. 185v-186, wyjaśnienia powoda D. J. k. 92v, opinia sądowo – psychologiczna k. 136-139).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym na podstawie dokumentów załączonych do akt niniejszej sprawy oraz dokumentów znajdujących się w aktach postępowania karnego, zeznań wskazanych świadków, wyjaśnień powodów A. J. (1) i D. J. oraz na podstawie bezspornych twierdzeń stron.

Zdaniem Sądu, zarówno zeznania świadków G. B. i J. M., jak i powodów zasługują na wiarę. Są one wyczerpujące, spójne i wzajemnie się uzupełniają. Ponadto, znajdują odzwierciedlenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Sąd podzielił opinię biegłej psycholog K. D.. Opinia oraz wnioski w niej zawarte są spójne i jasne. Biegła dysponuje odpowiednim zakresem wiedzy oraz doświadczenia zawodowego. Ponadto, oparła się na przeprowadzonym przez nią bezpośrednim badaniu małoletniej powódki.

Sąd podzielił także opinię sporządzoną przez biegłego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego T. C.. Dokonał on wnikliwej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy niniejszej oraz w aktach sprawy VII K 284/04 i na tej podstawie wysnuł jednoznaczne i spójne wnioski. Opinia ta nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu.

Dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, jak również w aktach postępowania karnego w sprawie VII K 284/04 nie były kwestionowane przez strony, nie budzą one również wątpliwości Sądu zarówno pod względem formalnym jak i materialnym.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne częściowo, to jest co do kwoty 56.000 złotych tytułem zadośćuczynienia na rzecz K. J. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Małoletnia powódka K. J. reprezentowana przez przedstawicielkę ustawową – matkę A. J. (1) dochodzi w niniejszej sprawie zadośćuczynienia za krzywdę i odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej przeciwko pozwanemu towarzystwu ubezpieczeń z tytułu jego odpowiedzialności wynikającej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej z tym towarzystwem ubezpieczeń przez posiadacza samochodu kierowanego przez sprawcę wypadku komunikacyjnego mającego miejsce w dniu 26 stycznia 2004 roku. Jak wynika bowiem z treści art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. W wyniku tego zdarzenia śmierć poniósł ojciec małoletniej powódki K. J.. Odpowiedzialność pozwanego za skutki tego wypadku była bezsporna – pozwany ubezpieczyciel jej nie kwestionował. Spór natomiast koncentrował się co do wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia. Strona pozwana podnosiła, że w jej ocenie roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowania w łącznej kwocie 88.000 złotych na rzecz powódki jest znacznie wygórowane.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że przedmiotowy wypadek miał miejsce w dniu 26 stycznia 2004 roku, to jest przed dniem wejścia w życie § 4 art. 446 k.c. Jednakże nie oznacza to, że roszczenie powodów nie znajduje podstawy prawnej. W orzecznictwie ugruntowany został bowiem pogląd, który Sąd orzekający w całości podziela, zgodnie z którym najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Dobro rodziny jest nie tylko wartością powszechnie akceptowaną społecznie, ale także uznaną za dobro podlegające ochronie konstytucyjnej (art. 71 Konstytucji RP). Wiąż rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w wychowaniu dzieci i zapewnieniu im możliwości kształcenia. Należy zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. W konkretnym stanie faktycznym spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Nie każdą jednak więź rodzinną należy niejako automatycznie zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy. Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna zatem wykazać istnienie tego rodzaju więzi, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 roku, III CZP 76/10, opubl. Biul. SN 2010/10/11, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku, III CZP 31/11, opubl. Biul. SN 2011/7/9, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 roku, IV CSK 307/09, opubl. OSNC-ZD 2010/3/91).

W okolicznościach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości Sądu, że czyn niedozwolony, którego następstwem była śmierć A. J. (2) – ojca małoletniej powódki był źródłem jej krzywdy polegającej na naruszeniu jej dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej z członkiem najbliższej rodziny. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego,

nagła i tragiczna śmierć ojca była dla powódki niezrozumiała. Powodowała u niej cierpienie i ból, jak również poczucie straty i pustki, które powódka odczuwa do chwili obecnej.

Ustalając wysokość należnego powódce zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę rozmiar jej cierpienia, natężenie dolegliwości psychicznych, czas trwania, stopień uciążliwości oraz trwałość skutków. Na rozmiar krzywdy wywołanej śmiercią osoby najbliższej wpływ ma nie tylko dramatyzm doznań, ale również poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne, wstrząs psychiczny wywołany śmiercią, intensywność oraz rodzaj więzi ze zmarłym, stopień i rodzaj pokrewieństwa ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, tj. nerwicy czy depresji, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, jak też stopień w jakim pośrednio poszkodowana będzie umiała się znaleźć w nowej rzeczywistości oraz zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy i wiek poszkodowanej. Należy również podkreślić, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a więc jego wysokość musi stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość i nie może mieć jedynie charakteru symbolicznego.

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych małoletnia powódka K. J. straciła ojca, z którym była silnie emocjonalnie związana. Zmarły był ważną osobą w jej życiu, spędzał z nią czas wolny podczas wspólnych zabaw. W okresie wczesnego dzieciństwa K. J. odczuwała skutki śmierci ojca w sposób specyficzny dla jej wieku. Przez pierwszy rok po wypadku nie była w stanie zrozumieć nieodwracalnych skutków tego zdarzenia. Małoletnia powódka tęskniła za ojcem i odczuwała brak jego obecności. Oczekiwała, że jej ojciec powróci do domu. Nadal odczuwa ona pustkę, zwłaszcza w sytuacji świąt i uroczystości rodzinnych. Małoletnia powódka odwiedza grób zmarłego i wspomina ojca.

W świetle powyższych okoliczności, Sąd uznał, że zasadne jest ustalenie zadośćuczynienia na rzecz małoletniej powódki K. J. w kwocie 60.000 złotych. Suma ta stanowić będzie dla powódki również realnie odczuwalną wartość ekonomiczną. Nie jest ona, w ocenie Sądu, wygórowana. W części zaś przewyższającej zasądzoną z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwotę powództwo, jako nieuzasadnione, podlega oddaleniu. Powódka nie wykazała bowiem, aby na skutek śmierci ojca doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu. Nie można również pominąć faktu, że od tragicznego zdarzenia minęło już 13 lat. Zgodnie z opinią biegłej psycholog, w późniejszym okresie dorastania u małoletniej powódki nie ujawniły się żadne niepokojące zaburzenia emocjonalne. Powódka nie sprawiała problemów wychowawczych. Obecnie zaś funkcjonuje ona prawidłowo w swoim otoczeniu i nie ma problemów z nauką. W kontekście powyższego, w ocenie Sądu orzekającego sytuacja związana z nagłą śmiercią ojca nie ma wpływu na obecną aktywność życiową małoletniej powódki. Biorąc pod uwagę intensywność oraz okres trwania cierpienia powódki, jak również fakt, że obecnie nie odczuwa ona skutków śmierci ojca w zakresie swojego zdrowia, uznać należy, że żądana przez nią kwota jest zawyżona.

Małoletnia powódka otrzymała już od pozwanego zadośćuczynienie w kwocie 4.000 złotych (okoliczność bezsporna). Różnica stanowi, więc: kwotę 56.000 złotych (60.000 złotych – 4.000 złotych), którą zasądzono na jej rzecz jak w punkcie I wyroku.

Zgodnie z treścią art. 446 § 3 k.c. sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. W judykaturze przyjmuje się, iż pod pojęciem „znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej” rozumie się nie tylko obecną sytuację materialną, lecz także utratę realnej możliwości polepszenia warunków życia i realizacji planów życiowych. W pojęciu tym mieszczą się również, niekiedy trudne do uchwycenia, uszczerbki natury niemajątkowej, które jednakże zawsze muszą mieć wpływ na ogólnie pojmowaną sytuację życiową poszkodowanego. Takim czynnikiem niewymiernym jest z pewnością utrata oczekiwanego wsparcia na przyszłość (nie tylko materialnego) i pomocy od najbliższego członka rodziny, których osoba poszkodowana mogła się zasadnie spodziewać w chwilach wymagających takich zachowań (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2010 roku, IV CSK 170/10, opubl. Lex numer 737283, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 kwietnia 2010 roku, I ACa 178/10, opubl. Lex numer 715515, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 roku, V CSK 544/07, opubl. Lex numer 424335).

Jak wynika z ustaleń faktycznych po śmierci A. J. (2) sytuacja życiowa małoletniej powódki K. J. uległa pogorszeniu w ograniczonym stopniu. Zmarły pracował dorywczo w zakładzie stolarskim swojego ojca. Był również zatrudniony w

Piekarni (...) w S. jako konserwator maszyn. Z tego tytułu uzyskiwał dochody kształtujące się na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę, które stanowiły jedyne źródło utrzymania jego rodziny. Po śmierci A. J. (2) małoletnia powódka otrzymała rentę w wysokości 870 złotych miesięcznie, która pozwalała na zaspokojenie większości jej usprawiedliwionych potrzeb. Obecnie powódka kontynuuje naukę w liceum ogólnokształcącym.

W świetle wskazanych przesłanek uznać należy, iż kwota tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, której małoletnia powódka K. J. domagała się w pozwie, to jest 24.000 złotych na jej rzecz stanowiłaby bezpodstawne przysporzenie i nie jest odszkodowaniem stosownym w rozumieniu art. 446 § 3 k.c. Zdaniem Sądu dotychczas wypłacona jej przez ubezpieczyciela kwota 12.000 złotych z tego tytułu jest adekwatna do stopnia pogorszenia się sytuacji życiowej małoletniej powódki.

Strony zawarły w dniu 26 czerwca 2017 roku ugodę przed Sądem w zakresie żądań zgłoszonych w sprawie niniejszej przez powodów A. J. (1) i (...), którą to ugodę Sąd uznał za zgodną z prawem, zasadami współżycia społecznego i nie mającą na celu obejścia przepisów prawa.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd orzekł o umorzeniu postępowania w sprawie w zakresie powództwa A. J. (1) i (...) o czym orzekł w punkcie III sentencji wyroku.

Z tych wszystkich względów i na podstawie przytoczonych przepisów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku (punkty I – III wyroku).

O odsetkach od zasądzonej na rzecz powódki kwoty zadośćuczynienia orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c.

Zadośćuczynienie za krzywdę staje się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego do spełnienia świadczenia (art. 455 § 1 k.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 roku, II CSK 434/09, opubl. Lex numer 602683, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 roku, I PK 145/10, opubl. Lex numer 794777).

Zgodnie z zasadą wyrażoną w treści art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 392 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, powódka zażądała natomiast naliczenia ustawowych odsetek od dnia 24 listopada 2015 roku. Podyktowane to jest faktem, iż w dniu 23 listopada 2015 roku pozwany ubezpieczyciel zajął merytoryczne stanowisko w sprawie. W aktach sprawy znajduje się decyzja ubezpieczyciela o odmowie przyznania zadośćuczynienia i odszkodowania z dnia 23 listopada 2015 roku (k. 23). Wobec tego Sąd od dnia 24 listopada 2015 roku zasądził ustawowe odsetki. Zasądzona kwota mieści się przy tym w żądaniu pozwu.

O obowiązku zwrotu przez stronę pozwaną na rzecz powodów kosztów procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c.

Powódka K. J. wygrała niniejszy proces w 63,63 %. Poniosła ona koszty postępowania, na które składają się: opłata od pozwu w kwocie 4.400 złotych, wynagrodzenie ustanowionego w sprawie pełnomocnika w kwocie 3.600 złotych zgodnie ze stawką przyjętą w § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1804), oraz koszty opinii biegłego psycholog w kwocie 502 złote.

W związku z powyższym, uwzględniając stosunkowe rozdzielenie kosztów, Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki K. J. kwotę 4.650 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt IV wyroku).

/SSR del. Rafał Socha/

Z/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

GO